

Nd. **309. Frumvarp til laga** [147. mál]
um Stofnfjár sjóð fiskiskipa.

(Lagt fyrir Alþingi á 97. löggjafarþingi 1975—76.)

1. gr.

Við Fiskveiðasjóð Íslands skal starfa sérstök deild, sem nefnist Stofnfjár sjóður fiskiskipa.

2. gr.

Hlutverk Stofnfjár sjóðs er að veita eigendum fiskiskipa aðstoð við að standa straum af stofnfjáarkostnaði skipanna, og þá fyrst og fremst með því að greiða afborganir og vexti af lánum þeim, sem veitt hafa verið af Fiskveiðasjóði og tryggð með veði í skipum.

3. gr.

Þegar fiskiskip selur afla í innlendri höfn, eða afhendir afla sinn til vinnslu án þess að sala fari fram, skal fiskkaupandi eða fiskmóttakandi greiða sérstakt gjald til Stofnfjár sjóðs fiskiskipa, er nemi 10% fiskverðs eins og það er ákveðið af Verðlagsráði sjávarútvegsins. Hið sama gildir, þegar fiskiskip selur eða afhendir afla sinn öðru skipi til löndunar í innlendri höfn. Ákvæði um innheimtu þessa gjalds skulu sett með reglugerð. Sjávarútvegsráðuneytinu er heimilt að ákveða, að ekki skuli greiða gjald til Stofnfjár sjóðs, þegar afli er seldur til neyslu innanlands.

4. gr.

Þegar fiskiskip selur afla í erlendri höfn, skal það greiða 16% af heildarsöluverðmæti (brúttósöluverðmæti) aflans til Stofnfjár sjóðs fiskiskipa. Hið sama gildir, þegar fiskiskip selur afla sinn öðru skipi til sölu í erlendri höfn. Þessi greiðsla kemur til frádráttar frá heildarsöluverðmæti (brúttósöluverðmæti) ásamt frádráttartölu kjarasamninga við ákvörðun aflaverðlauna, aukaafleverðlauna og hlutar samkvæmt

kjarasamningum. Sjávarútvegsráðuneytinu er heimilt að lækka gjald þetta vegna hækkunar, er verða kann á öðrum gjöldum við sölu aflans.

5. gr.

Stofnfjársgjöld, er greiðast til Stofnfjársgjólts fiskiskipa, skv. 3. og 4. gr. skulu leggjast inn á reikning þess fiskiskips, sem aflað hefur þess hráefnis, sem gjaldið er greitt af. Hvert fiskiskip skal hafa sérreikning hjá sjóðnum. Sé innstæða á slíkum reikningi lengur en einn mánuð, skal Fiskveiðasjóður færa á reikninginn til tekna vexti, er séu $\frac{1}{2}\%$ lægri á ári en innlásvextir eru á almennum sparisjóðsbókum á hverjum tíma.

6. gr.

Fiskifélag Íslands skal senda Fiskveiðasjóði hálfárslega skýrslu um afla og aflaverðmæti allra fiskiskipa, hvort sem afla þeirra er landað hérlendis eða í erlendri höfn. Stjórn Fiskveiðasjóðs setur nánari reglur um þessa skýrslugerð í samráði við Fiskifélag Íslands.

7. gr.

Pegar Fiskveiðasjóði hafa borist skýrslur þær, er um ræðir í 6. gr., skal hann láta endurskoða greiðslur stofnfjársgjalda á reikningi fiskiskipa og sannreyna, að þær greiðslur séu í samræmi við aflaverðmæti skipanna og þau stofnfjársgjöld, sem af þeim ber að greiða.

8. gr.

Ef innstæða er á reikningi skips hjá Stofnfjársgjóði og eigandi þess skuldar jafnframt Fiskveiðasjóði gjaldfallnar afborganir, vexti, dráttarvexti og kostnað af lánnum, sem tryggð eru með veði í skipi, skal stjórn Fiskveiðasjóðs taka fé af reikningi þessum til greiðslu hinna gjaldföllnu greiðslna, að svo miklu leyti sem það hrekkur til þess.

9. gr.

Skuldi skipseigandi eigi gjaldfallnar greiðslur til Fiskveiðasjóðs, sbr. 8. gr., né telji stjórn hans ástæðu til að ætla, að til vanskila sömu lána komi við sjóðinn á næsta gjalddaga þeirra, er stjórninni heimilt að nota innstæðu skips á reikningi hjá Stofnfjársgjóði til greiðslu gjaldfallinna afborgana og vaxta af stofnlánnum vegna skipsins eða til greiðslu annarra skulda vegna þess hjá öðrum opinberum sjóðum.

10. gr.

Skuldi skipseigandi eigi gjaldfallnar greiðslur til Fiskveiðasjóðs eða annarra opinberra sjóða skv. 8. og 9. gr., er stjórn Fiskveiðasjóðs heimilt að leyfa skipseiganda að nota innstæðu skips hjá Stofnfjársgjóði til greiðslu kostnaðar við skipti á vél skipsins eða við verulegar endurbætur á því, til greiðslu á eftirstöðvum af kaupverði skipsins, til greiðslu kostnaðar skipseiganda við smíði nýs skips, til greiðslu kaupverðs skips eða til greiðslu kostnaðar hans við meiri háttar framkvæmdir í sjávarútvegi.

Áður en ákvarðanir eru teknar um ráðstöfun innstæðna í Stofnfjársgjóði, sbr. 9. gr. og 1. mgr. þessarar greinar, skal leita umsagnar tveggja fulltrúa, er Landssamband íslenskra útvegsmanna tilnefni af sinni hálfu í því skyni.

11. gr.

Heimilt er stjórn Fiskveiðasjóðs að greiða skipseiganda innstæðu skips hjá Stofnfjársgjóði, enda skuldi skipseigandi engar gjaldfallnar greiðslur, sbr. 8.—9. gr., og eigi er fyrirsjáanlegt, að hann hefji framkvæmdir þær, er um ræðir í 10. gr.

12. gr.

Innstæða hjá Stofnfjár sjóði er undanþegin löghaldi, fjárnámi og lögtaki, enda þótt færð hafi verið til tekna á reikning skips.

Skipseiganda er óheimilt að veðsetja slíka innstæðu eða vísa á hana til greiðslu. Framsal innstæðu er aðeins heimilt sem þáttur í sölu skips, sbr. 13. gr.

13. gr.

Innstæða hjá Stofnfjár sjóði og réttur til fjár úr honum fylgir skipi við frjálsa sölu og sölu á nauðungaruppboði.

Ef skip ferst eða verður dæmt ónýtt, skal innstæða hjá Stofnfjár sjóði falla til skipseiganda.

14. gr.

Fiskveiðasjóður skal annast gerð sérstakra heildaryfirlita um greiðslur í Stofnfjár sjóð og ráðstöfun fjár úr honum, sem birt skulu eigi sjaldnar en ársfjórðungslega. Yfirlit þessi skulu þannig gerð, að auðvelt sé að fá yfirsýn yfir allar greiðslur úr og í Stofnfjár sjóð.

15. gr.

Sjávarútvegsráðherra skal að fenginni umsögn stjórnar Landssambands íslenskra útvegsmanna setja með reglugerð nánari ákvæði um framkvæmd laga þessara.

16. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi og skal ákvæðum þeirra beitt frá 16. febrúar 1976. Ennfremur eru úr gildi numin eftirtalin lög og lagaákvæði:

- a) Lög nr. 58/1968, um Stofnfjár sjóð fiskiskípa.
- b) 2. og 4. gr. laga nr. 79/1968, um gjald til Stofnfjár sjóðs.
- c) Lög nr. 8/1971, um breytingu á ákvæðum laga nr. 79/1968, er fjalla um gjald til Stofnfjár sjóðs.
- d) 2. og 3. gr. laga nr. 106/1974, um breytingu á ákvæðum laga nr. 79/1968, er fjalla um greiðslur í Stofnfjár sjóð.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Við gerð samninga um kaup og kjör sjómanna á bátafлотanum í marsmánuði 1976 óskuðu samninganefndir Sjómannasambands Íslands og Landssambands íslenskra útvegsmanna eftir því, að ríkisstjórnin hlutaðist til um gagngera endurskoðun á gildandi lögum og reglum um sjóði sjávarútvegsins, auk þess sem samhengi sjóðanna og skiptaverðs sjávarafla og þar með aflahluta áhafna yrði tekið til rækilegrar skoðunar. Í samræmi við þessar óskir skipaði sjávarútvegsráðherra, samkvæmt ákvörðun ríkisstjórnarinnar, á síðastliðnu vori nefnd manna til þessa verks og til þess að gera grein fyrir hugsanlegum, samræmdum breytingum á starfsemi sjóðanna og gildandi hlutaskiptareglum.

Skipuð var 10 manna nefnd undir forystu Þjóðhagsstofnunarinnar með aðild tveggja fulltrúa frá hverjum eftirtalinna samtaka: Sjómannasambandi Íslands, Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands og Landssambandi ísl. útvegsmanna og eins fulltrúa frá Alþýðusambandi Vestfjarða, Alþýðusambandi Austfjarða og Félagi ísl. botnvörpuskipaeigenda.

Í nefndina voru skipaðir:

Jón Sigurðsson, hagrannsóknastjóri, formaður, Óskar Vigfússon, formaður Sjómannafélags Hafnarfjarðar, Hilmar Jónsson, formaður Sjómannafélags Reykjavíkur, Kristján Ragnarsson, formaður Landssambands ísl. útvegsm., Ágúst Flygenring, framkvæmdastjóri Íshúss Hafnarfjarðar, Pétur Sigurðsson, framkv.stjóri Alþýðusambands Vestfjarða, Sigfinnur Karlsson, framkv.stjóri Alþýðusambands Austurlands,

Ingimar Einarsson, framkv.stjóri Félags isl. botnvörpuskipaeigenda, Ingólfur Fals-son, Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands og Ingólfur Stefánsson, framkvæmdastjóri Farmanna- og fiskimannasambands Íslands.

Tillögur nefndarinnar liggja nú fyrir, ásamt ítarlegri úttekt á sjóðum sjávarútvegsins. Ein af tillögum nefndarinnar í þessu efni er sú, að gjald til Stofnfjár-sjóðs lækki og verði nú 10% af verðlagsráðsverði sjávarafla við heimalandanir og 16% við landanir erlendis. Einnig að öll ákvæði um sjóðinn og ráðstöfun fjár úr honum verði felld í ein lög.

Frumvarp þetta gengur í þá átt. Efnisbreyting er eingöngu sú að gjaldið lækkar um 5% frá því, sem nú gildir. Að öðru leyti visast til greinargerðar og tillagna nefndarinnar.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. og 2. gr.

Greinin er efnislega óbreytt frá lögum 58/1968.

Um 3. og 4. gr.

Í lögum nr. 58/1968 um Stofnfjár-sjóð segir í 2. mgr. 3. gr., að um tekjur sjóðsins í framtíðinni verði ákveðið með lögum hverju sinni. Með 2. og 4. gr. laga nr. 79/1968, um ráðstafanir í sjávarútvegi vegna breytingu á gengi íslensku krónunnar, var gjald til Stofnfjár-sjóðs ákveðið í fyrsta sinn. Fyrir afla, sem landað var innanlands, var gjaldið 10% fiskverðs, eins og það er ákveðið af Verðlagsráði sjávarútvegsins, þó skyldi greiða 20% af verði sildar og humars. Þegar afli var seldur í erlendri höfn, var gjaldið fyrst ákveðið 22% af heildarsöluverðmæti aflans, en síðan lækkað í 16% með lögum nr. 8/1971. Með lögum nr. 106/1974, um ráðstafanir í sjávarútvegi og um ráðstöfun gengishagnaðar, 2. og 3. grein, var gjaldið vegna afls, sem landað er innanlands samræmt og hækkað í 15%, en í 21% af afla, sem seldur er erlendis.

Með 3. og 4. gr. þessa frumvarps er lagt til, að inn í lögum um Stofnfjár-sjóð verði sett ákvæði um tekjur sjóðsins, og eru þá öll ákvæði um sjóðinn, tekjur hans og ráðstöfun fjár úr honum felld í ein lög. Hér er lagt til að gjald vegna afls, sem seldur er í innlendri höfn verði 10% en 16% vegna afls sem seldur er í erlendri höfn.

Um 5. og 6. gr.

Greinarnar eru samhljóða 4. og 5. gr. gildandi laga.

Um 7. gr.

Greinin er samhljóða fyrri hluta 6. gr. gildandi laga. Seinni hluta 6. gr. er sleppt, en þar er ákvæði um hvernig skipta skuli framlagi ríkissjóðs á sínum tíma 1968, 124 milljónum, sem ástæðulaust er að taka með nú.

Um 8., 9., 10., 11., 12. og 13. gr.

Greinarnar eru efnislega samhljóða 7., 8., 9., 10., 11. og 12. gr. gildandi laga.

Um 14. gr.

Greinin er nýmæli og þarfnast ekki skýringa.

15. gr.

Greinin er efnislega samhljóða 14. gr. gildandi laga.

16. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringa.